

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Brieven uit Boedapest*

Forrás: *Telegraaf*

Amsterdam 1922. 12. 10.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. ftiz.)

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1922"

Személy

BRIEVEN UIT BOEDAPEST.

62

De weeldestad Boedapest. — Karácsony, het festijn der geschenken, nadert, maar och, de prijzen!

(Van onzen bijzonderen correspondent.)

BOEDAPEST, 8 Dec. — Over Hongarije is de winter gekomen. De winter, die door velen met zoo groote vrees is tegemoet gezien, die voor tallozen ook koude en honger, ellende en ontbering brengen zal en haast ondoorkomelijk zijn zou als er niet veel gegeven werd, nooit genoeg inderdaad, maar voldoende toch om den ergsten nood te lenigen.

Het sneeuwt in Boedapest. De dartele witjes stuiven uit den lichtgrijzen hemel en dekken het kleine stukje wereld toe, dat binnen onzen gezichtskring ligt. De straten der buitenstad liggen nu verlaten en 'stil. Dof verklinken de schreden der weinige voorbijgangers; grauw en slaperig hurken de heuvels om het Donau-dal en de breede vaal-groene rivier spoelt zijn koele golven lusteloos tusschen de massieve pijlers der bruggen door.

Maar in de binnenstad, waar de winkels zijn en de Boedapester élégantes langzaam dren-telen om te zien en gezien te worden, is het druk. Wat moet een vreemdeling, die Hongarije's nood slechts van hooren zeggen kent, en nu dit tafereel van chic en luxe aanschouwt, wel denken? Waar is toch wel de armoede, zal hij vragen? Hier zeker niet! Inderdaad, hier niet. De armoede, de honger, de versleten schoenen en de leege magen schuwen het Belvárosi-kwartier. In de Korona Herczeg-útca, in de Kossuth Dajos-straat, in de Váci-útca zal men de ellende niet vinden: nauw komt een enkele bedelaar een schrillen dissonant brengen in dit schitterend geheel van módezaken, volgeprot met de weelderigste goederen en juwelierswinkels, waar kostbare brillanten fon-

kelen als zondoorstraalde kristallen. En dan het publiek, dat dit alles bezichtigt en koopt! Een uitgebreide verzameling pelzen — van het eenvoudige kattenvel af (dat tot pels verwerkt nog een lief sommetje kost) tot het dure poolvossen- of apebont toe — geeft de vrouwelijke helft van dit publiek te zien; goed gekleed, zonder één uitzondering, is de andere helft, de begeleidende en betalende.

Nog drukker dan gewoonlijk is 't, want Kestmis — Karácsony — nadert, en voor dien tijd moeten alle inkoop en gedaan zijn. Het St. Nicolaas-feest wordt wel gevierd, maar het beperkt zich toch goeddeels tot een appelen- en noten-festijn voor de kinderen, die den 5en December hun leege schoentje niet onder den schoorsteen, maar in 't venster zetten, en het dan 's morgens gevuld terugvinden. Het gróóte feest is toch 't Kerstfeest. Maar hoe 't dit jaar zijn zal — dat weten de goden. Men late zich toch niet door den schijn bedriegen! Welk percentage vormt de weeldemenigte, die de-nende golf van goud, bont, parfum en bankpapier door de mondaine binnenstad van de geheele Boedapester bevolking? Een zéér klein! Bedenkt eens, dat een arbeider, als hij véél verdient, 6000 kronen per week heeft en een ambtenaar vaak met nóg minder naar huis gestuurd wordt. En hoort dan eens wat al dfe wondermoole dingen, die Oosten en Westen hier saamgehoopt hebben, kosten. Ik beperk me nu nog tot artikelen, die men nóódig heeft of hebben kan en laat wat naar luxe zweemt buiten beschouwing.

Een meter chifffon kost 530 tot 640 kronen, zooveel dus als vóór den oorlog de geheele uitzet van een bescheiden jonge dochter eischte. Een linnen zakdoek kan men voor den spotprijs van 650 tot 690 kronen krijgen; een boord reeds voor 320 kronen. Dassen eischen een dieper greep in de beurs: een zijden das vraagt minstens 2500 kronen, terwijl een bescheiden

smal zijden bandje, een zoogenaamd „vlindertje” toch nog altijd 800 tot 1200 kronen kost.

Met dames-artikelen is het nog veel slechter gesteld. Stof of zijde, tricot of crêpe Georgette — het is alles voor burgerlijke portemonnaies onbereikbaar. Een aardige blouse van zijden tricot verandert niet van eigenares als niet tevens met 4500 of 5000 kronen datzelfde geschied is; een randje bont aan zoo'n blouse verdubbelt den prijs onmiddellijk. Een eenvoudig japonnetje kost toch minstens 30.000 tot 50.000 kronen. Daarvoor heeft men werkelijk geen avontoilet: de schitterende robes, waardoor de Boedapester vrouwtjes halve uren in stomme of luidruchtige bewondering doorbrengen, zijn nooit onder de 200.000 kronen ge-prijsd. Een wollen jumper vraagt slechts het bescheiden sommetje van 6000 tot 8000 kronen; hun zijden collega doet het niet beneden de 20.000. En dan de kinderen. Het is merkwaardig, maar de prijzen schijnen omgekeerd evenredig aan de grootte van het kleedingstuk te zijn. Een wintermanteltje voor een twee- tot vier-jarig kind is wel voor 10.000 tot 12.000 kronen te krijgen, maar in grotere zaken, die volkomen „bij” zijn kost een goed-gemaakte kindermantel al spoedig 28.000 kronen en een prijs van 45.000 kronen is niet zeldzaam. Poppen zijn volkomen onbetaalbaar. Een pop van eenige pretentie, een pop, die niet onmiddellijk confectie is, kost dadelijk 9000 tot 10.000 kronen en andere speelgoederen zijn naar rato.

Het zijn deze prijzen, waarbij de Hollandsche — eenvoudig omgerekend — laag zijn te noemen. Een Hongaar kan met zijn miserabele geld op 't oogenblik goedkooper kleeding kopen in Nederland dan in zijn eigen land. Dat wil iets zeggen! Want men moet niet vergeten, dat de 45.000 kronen, die hij hier voor een eenvoudig costuum neertelt, ontzaglijk veel méér beteekenen, dan f 50 voor den veel-beter-betaalden Hollander. Een arbeider, die hier f 10 per week verdient, kan betrekkelijk goed rondkomen. Maar alléén voor zoover 't de dagelijksche gezinsbehoeften betreft. Moet hij

Székesfővárosi háziyomda 1922

zich iets nieuws aanschaffen dan grijnst hem steeds een cijfer aan, dat zijn stoutste verbeelding niet dan met eerbied beschouwt.

Daar komt de groote onzekerheid, die op 't gebied der prijzen heerscht, nog bij. Wat helpt het of iemand, die van een bescheiden inkomen leven moet, in drie maanden de tegenwaarde van een winterjas bijeen sparen kan?

Als de drie maanden om zijn en hij het kleedingstuk zou kunnen koopen is de prijs verdubbeld. En na zes maanden herhaalt zich het spelletje. En dan is den winter om.

Die menigvuldige prijswisseling heeft aanleiding gegeven tot een nieuw prijsaanduidingssysteem. In de uitstalkasten zijn de artikelen niet van prijzen, maar van nummertjes voorzien; in een hoekje ligt een prijslijstje, waarop men lezen kan hoeveel deze genummerde goederen kosten. Dit stelsel heeft natuurlijk het groote voordeel, dat men de prijzen der goederen desnoods driemaal per dag zonder eenige moeite kan doen stijgen; men typt of schrijft even een nieuw prijslijstje en behoeft aan de etalage niets te veranderen.

* * *

Hoe zal ons Kerstfeest zijn? Voor de meesten onzer weinig feestelijk. De winter ligt over Hongarije: de sneeuw valt buiten en zware zorgen doen zelfs de herinnering aan de zomervreugde van vroegere jaren vergeten. Maar men was op een moeilijken winter voorbereid. En men heeft zich van de koude maanden zóoveel ellende voorgesteld, dat het ten slotte wellicht nog meevalt. Dat de kroon zoo stabiel blijft is al een heele troost. Een daling nu zou werkelijk de noodlottigste gevolgen kunnen hebben. Maar een stijging, liefst een langzame en constante stijging: het Hongaarsche volk zou geen beter en waardevoller Kerstgeschenk kunnen krijgen!